

Les 1 Laag en nat

Een deel van Nederland ligt onder de **zeespiegel**. Dat is **laag Nederland**.

Dijken houden het water van de zee en van rivieren tegen, zodat laag Nederland niet overstroomt.

De ondergrond van laag Nederland bestaat vooral uit natte klei. Je ziet er veel **polders**. Dat zijn leeggepompte plassen en meren. Als je niets doet, dan lopen ze weer vol water. Om ze droog te houden werden vroeger windmolens gebruikt. Nu gebeurt het met elektrische **gemalen**. Sommige polders worden steeds lager door **inklinking**. De natte klei droogt uit en krimpt.

Les 2 Hoog en droog

Meer dan de helft van Nederland ligt boven de zeespiegel. Dat deel heet **hoog Nederland**.

De zeespiegel is niet altijd even hoog. Daarom wordt de hoogte van het water gemeten met een vaste maat: **NAP** (Normaal Amsterdams

Peil). Het **landschap** van hoog Nederland bestaat maar voor een klein deel uit heuvels. Een groot deel is best plat. De ondergrond bestaat vooral uit droog zand. Daarin zitten weinig voedingsstoffen. Daarom lieten boeren vroeger schapen grazen, die zorgden voor mest. De schapen aten alle jonge bomen op, maar harde struikjes lieten ze staan. Zo ontstond **heide**.

de zeespiegel

De gemiddelde hoogte van het zeewater.

laag Nederland

Het deel van Nederland dat onder de zeespiegel ligt.

de dijk

Een hoge strook grond langs een rivier of zee. Als het water hoog staat, houdt de dijk het tegen.

de polder

Een stuk land tussen dijken op een plaats waar vroeger water was.

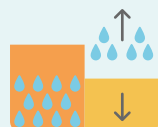
het gemaal

Een machine waarmee je de hoogte van het water kunt regelen. De machine pompt water uit lage polders naar een hoger stuk land.

de inklinking

Het krimpen van grond doordat hij droger wordt. De grond zakt.

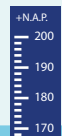

hoog Nederland

Het deel van Nederland dat boven de zeespiegel ligt.

NAP

Afkorting voor Normaal Amsterdams Peil. Een vaste maat voor de gemiddelde hoogte van het zeewater.

het landschap

Een gebied en alles wat je daarin ziet, zoals bossen, heide of weilanden.

de heide

Een gebied met bijna alleen harde struikjes: heideplantjes. Ze hebben witte of paarse bloemetjes.

Les 3 Provincies van Nederland

Je kent de topografie van de provincies van Nederland. Op de volgende bladzijdes vind je een kaart met de topografie. Je moet alle topo:

- kunnen schrijven zonder fouten. Vergeet de hoofdletters niet.
- kunnen aanwijzen.
- kunnen herkennen.

Een + betekent dat je deze topo alleen hoeft te leren als je leerkracht het zegt.

Zo leer je voor de toets

- Bekijk de samenvatting.
- Leer de teksten en de dik gedrukte woorden.
- Vraag iemand om je te overhoren.

De toets is op

gemaal

Laat het zien

Soms wil je iets vertellen over de wereld of iets laten zien van de wereld. In dit thema heb je geoefend met manieren om iets duidelijk te maken aan een ander.

Les 1

Je kunt een uitleg maken bij een plaatje. Dat helpt je om iets duidelijker te maken.

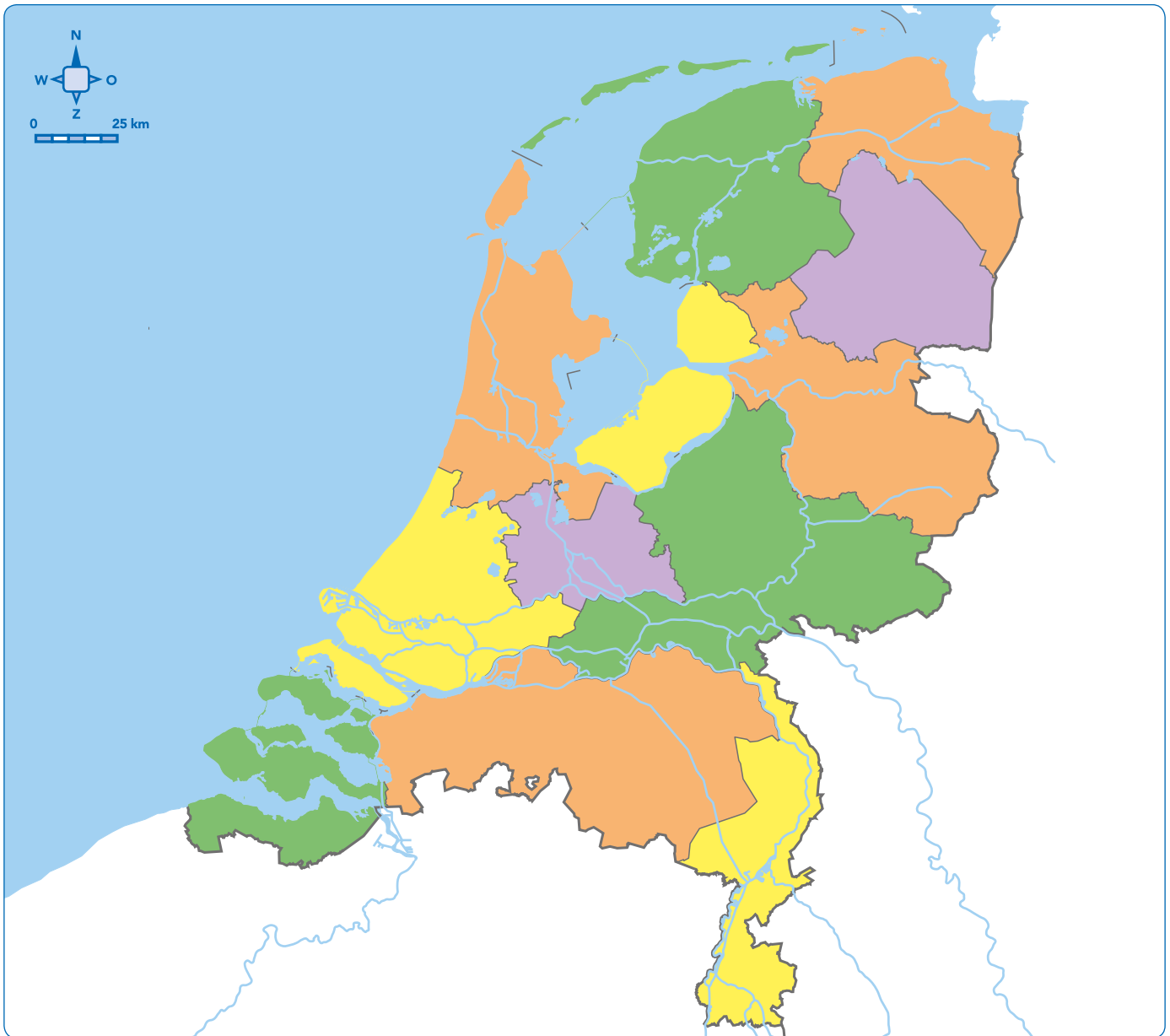
Les 2

Je kunt tekeningen maken bij een uitleg. Dat helpt je om iets duidelijker te maken.

Les 3

Je kunt een kaart maken. Dat helpt je om iets uit te leggen.

Provincies van Nederland

Provincies

Drenthe
Flevoland
Friesland (Fryslân)
Gelderland
Groningen
Limburg
Noord-Brabant
Noord-Holland
Overijssel
Utrecht
Zeeland
Zuid-Holland

Eilanden

+ Ameland
+ Schiermonnikoog
+ Terschelling
+ Texel
+ Vlieland

Zo leer je de topografie voor de toets

- Leer de spelling van de topo, bijvoorbeeld door deze over te schrijven van de kaart.
- Dek de rechter kaart af en oefen tot je alle topo uit de lijst kunt aanwijzen op de linker kaart.
- Dek nu ook de lijst af en oefen totdat je alle topo kunt benoemen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....